

N:o 156.

Af herr **J. Nydahl**, om skrifvelse till Kongl. Maj:t med begäran om ändrade föreskrifter rörande befordran till major på stat inom svenska armén.

Vid 1891 års riksdag gjorde jag — se Andra Kammarens motioner för nämnda riksdag, n:o 175 — framställning om ändring af gällande föreskrifter för befordringarna inom svenska armén, i syfte att tillfyllestgörande kompetensprof måtte afläggas för nåendet af kompani-, sqvadrons- och batterichefsgraden samt för befordran till major på stat, prof, som skulle vara egnade att skapa ett rättvist befordringssystem på grundvalen af förtjenst och skicklighet.

Efter att hafva redogjort för tjenstgöringsreglementets för armén befordringsföreskrifter (se Andra Kammarens tredje tillfälliga utskotts utlåtande vid 1891 års riksdag, n:o 16 a), afstyrkte det tillfälliga utskott, till hvilket motionen hänvisats, motionen. Dels vore det, enligt utskottets mening, svårt att anställa dylika kompetensprof, dels borde man hafva en tillräcklig garanti för ett rättvist befordringsväsende, om det högre armébefälet fullgjorde sin pligt vid förekommande befordringsförslag.

Då ärendet förekom till behandling i Andra Kammaren (se Andra Kammarens protokoll den 27 april 1891, n:o 38), visade det sig, att kammaren hade en annan uppfattning än den, utskottet gjort gällande. Den återförvisade nemligen ärendet till utskottet med 106 röster mot 48, som voro för bifall till utskottets hemställan.

Då jag funnit, att den af mig vid 1891 års riksdag gjorda framställning har att räkna på sympatier från flera håll, och då jag erhållit uppmaningar att förnya densamma, har jag trott mig böra draga detta viktiga ärende åter inför Riksdagens pröfning. För att gifva detsamma en mindre omfattning och på så sätt underlätta sakens framgång, anser jag mig dock böra inskränka mig till den förra motionens viktigaste del eller befordran till major (regementsofficer på stat).

Det förspörjes en ganska allmän klagan, att man i allmänhet ställer för ringa fordringar på kvalifikationerna hos de kompani-, sqvadrons- eller batterichefer, som befordras till majorer på stat. Å successionsförslag till majorsgraden skall af vederbörande regementschef uppföras den inom regementet till tjensterangen främste af kaptenerna, hvilken regementschefen anser skicklig och i öfrigt passande. Det är allt, hvad en regementschef har att hålla sig till. Men det säger sig sjelft, att då armén har ett fyratotal regementschefer, äro naturligen åsigterna om hvem som bör anses »skicklig och i öfrigt passande» mycket vexlande, hvadan tienstgöringsreglementets föreskrift i detta afseende icke innebär någon tillfyllestgörande garanti för, att endast verkligt kompetenta kaptener ifrågakomma till majorsbefordran. Nu skall visserligen arméfördelningschefen till- eller afstyrka ifrågavarande befordringsförslag. Men oafsedt den omständigheten, att arméfördelningscheferna kunna hafva mycket olika anspråk i fråga om de personer, som äro »skickliga och i öfrigt passande» för att vinna majorsbefordran, när förvissa sig nämnda chefer på ett ingående sätt om de föreslagnes duglighet? Under regementsmötena gifves icke tid för dem att på ett grundligt sätt göra sig förtrogna med deras kompetens. Det finnes således ingen annan utväg än att för ändamålet införa och stadga särskilda kompetensprof, på ett ändamålsenligt sätt anordnade och omfattande praktiska ting. Då man t. ex. ansett dylika prof erforderliga inom en så stor armé som den österrikiska, torde det icke vara ur vägen, att man inom en liten armé, som kostar mycket, deråt egnar uppmärksamhet.

Kompetensprofven böra emellertid icke *ensamma* utgöra vilkor för majorsbefordran, utan den, som dertill bör ifrågakomma, bör ega sådana karaktersegenskaper, att han lämpar sig för ett högre befäl, hvarjemte han bör kunna förete en föregående hedrande militär tjenstemannabana. I sammanhang härmed må påpekas, enligt hvad Andra Kammarens tredje tillfälliga utskott vid 1891 års riksdag anförde, de kvalifikationslistor, som i vissa land läggas till grund för befordringarna och som af vederbörande

myndigheter årligen upprättas öfver underlydande officerare, med angifvande af deras personliga egenskaper, duglighet och kunskaper m. m.

Då sålunda åtgärder af nu berörd art synas vara egnade att bereda skickligheten och förtjensten rum vid befordran till major på stat, på samma gång de helt visst skulle befordra krigsvetenskapliga studier och höja befordringsnivån, får jag — med fäst afseende på det viktiga steg, som befordran från kapten till major verkligen utgör, och med hänvisning till hvad i ämnet förekom vid 1891 års riksdag — vördsamt härmed hemställa,

att Riksdagen måtte i skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla, det täcktes Kongl. Maj:t utfärda sådana föreskrifter rörande befordran till major på stat inom svenska armén, att — genom införandet af särskilda kompetensprof, företrädesvis af praktisk art, och genom utfärdandet af andra för ändamålet erforderliga bestämmelser — möjligaste garanti vinnes, att vid sådan befordran endast dertill fullt kvalificerade personer må ifrågakomma.

Stockholm den 5 mars 1897.

Joh. Nydahl.
